

bestemte racer, dels følges på deres vandringer ud over jorden. Forfatteren henter sin viden fra mange kilder, hvoriblandt Herodot, Strabo og bibelen har en fremtrædende plads. Såvidt det kan ses, har historikernes kritiske behandling af disse bøger ikke anfægtet forfatteren synderligt. Også nyere forfattere som V. Gordon Childe er flittigt benyttet. Sommetider undrer man sig dog, f. eks. fastslås det s. 225, at Skandinavien først blev beboet af mennesker i yngre stenalder, med henvisning til »Carl F. G. Anderson, Svenska växtvärldens historia; i korthet främställt (Stockholm, 1896).«

Når man skal bedømme et værk af denne art, der synes at røbe en i mere end een henseende fantastisk viden, kan det være en nyttig fremgangsmåde at pille steder ud, som angår forhold, der er os danske velbekendte. Dr. Calvin Kephart sætter øjensynlig vor egen nation højt, og s. 350 ff får man at vide, at de danske Trerer i tiden efter 606 f. Kr. under ledelse af den navnkundige Odin forlod Lydien. De gik op langs Donau, krydsede over til Elben og fulgte denne flod til dens munding, hvor de tog landet i besiddelse så langt imod vest som til Ems, mens hovedparten – stadig under Odins ledelse – drog op i Jylland, hvor de »established the nation of Denmark«.

Som gammel teolog har anmelderen været interesseret i at se, hvad dr. Kephart får ud af Nye Testamente. S. 157 ff omtales Jesus af Nazaret med stor respekt på grund af sin høje idealisme, og man får forskelligt at vide om hans bedstefader Elias (jvf. Luk. 3, 23). Denne synes endog at have spenderet en udenlandsrejse på sin sønnesøn, der førte denne til Persien og Indien, hvor han lærte magernes visdom og ord af Buddha at kende, hvorfor vi finder mindelser om disse åndsretninger i Nye Testamente. Kunstnere får i en note en anvisning på, hvorledes de bør fremstille Jesus: »One might well infer that Jesus was about 5 ft. 8 in. tall, tawny in complexion, stockily-built, weighing about 170 lbs., brachycephalous . . . «

O. S. V.

Efter disse antydninger vil den gunstige læser formentlig selv kunne afgøre, om han vil ofre 42 sh. på at besidde dette ejendommelige eksempel på, hvilke mærkelige ting det kan være muligt at få en forlægger til at trykke.

C. G. Feilberg.

O. D. Duncan & R. P. Cuzzort & B. Duncan: *Statistical Geography. Problems in analyzing areal data.* The Free Press of Glencoe, Illinois 1961. 16 × 24 cm, 191 sider + 14 indledende. 6 figurer og 6 tabeller. \$ 6,00.

Til trods for titlen er denne bog ikke skrevet af matematikere eller geografer, men af sociologer. Den rummer ikke en serie matematiske metoder, men grundproblemer ved bearbejdning af geografiske data. På grund af værket erkendelsesteoretiske præg er det læseværdigt for alle geografer; der kan hentes mange tekniske tips. Første del starter med at påpege, at der i nutiden er fremvokset forøget interesse for geografiske mønstre. Specielt samfundsvidenskaberne er blevet opmærksom på eksistensen af »geografisk variable« ligesom de i sin tid opdagede de »historisk variable«. Interessernes konvergens har blandt andet givet sig udtryk i dannelsen af Regional Science Association. Forfatterne går så vidt at mene, at geografens traditionelle interesse (se R. Hartshorne) er ændret til: studium af,

hvorfor en variabel varierer fra sted til sted – dette kan anmelderen ikke akceptere, men meningen er illustrativ for den tendens, bogen repræsenterer.

Anden del beskriver først vanskeligheden ved udvælgelsen af arealenhed, dernæst de synspunkter, som kan benyttes over for arealenheden og dennes indhold. For en geograf er det foruroligende, at udvælgelsen af elementar-arealer altid farver indholdets talbillede. Det siges direkte, at befolkningstætheder ofte er usammenlignelige mål, matematisk set. Elementararealer med data kan betragtes som

1) elementer i en summeret helhed ex. sognestatistik/landsstatistik, 2) rumlige udsnit med en vis benyttelse, 3) rammer for en forekomst, 4) led i sammenligninger, 5) dele af et afhængighedsmønster, 6) mangfoldiggørelser af observationer, hvis stedlige aspekt iøvrigt er irrelevant. Tredie og sidste del omtaler analysen af arealmæssige data ud fra de forskellige synspunkter.

Afsnittene om udbredelser, rumlige strukturer, og stedlige variationers kausalitet er meget tankevækkende. Bogens sidste to afsnit giver et fremmedartet syn på fastlæggelsen af regioner og målingen af tidsmæssige ændringer.

Utydelige konturer af en »teoretisk geografi« dukker op i ens tanker efter endt læsning. De 12 sider med litteratur og 3 sider stikord støtter denne fornemmelse.

Hans Kuhlman.

William L. Garrison et al.: *Studies of Highway Development and Geographic Change*. University of Washington Press, Seattle 1959. Udgivet i samarbejde med „Bureau of Public Roads of the Department of Commerce“ og „Washington State Highway Commission“. 294 sider + 16 pagineret med romertal. Tabeller, diagrammer, bykort og fotografier.

20,5 × 26,5 cm. Pris \$ 7,50.

Bogen kan anbefales, dels fordi den belyser den aktuelle vejdebat i Danmark, dels fordi den repræsenterer en skole blandt amerikanske geografer. Denne skole kan karakteriseres ved en stærk stræben efter at finde love og principper i det geografiske rums ordning. Den megen teori kan virke lidt søgt.

Der indledes med en problempresentation og teoretiske overvejelser angående den gevinst, som udbygningen af veje kan bibringe steder og mennesker, en matematisk formalisering forsøges her, som iøvrigt gennem hele bogen. Derefter gennemgås detailhandlens placering i byerne, det konstateres, at handlen koncentrerer sig til forskellige typer af centre i et vist hierarkisk-geografisk mønster, som er tydeligt influeret af vejnettet. (Christaller og Lösch refereres, blandt andre). Udbygningen af vejene, specielt motorvejene, synes at fremme detailhandlens koncentration og centralisering, hvorved steder vokser eller visner efter uafklarede regler. Beboelsesområder er naturligvis også påvirket af vejnets art og placering, idet tidsafstandene for arbejdsrejser og indkøbsrejser m. m. er vigtige lokaliseringsfaktorer. Anmelderen undrer sig over de lange, daglige rejser, som amerikanere reelt foretager.

Bogen afsluttes med en interessant redegørelse for lægevæsenets loka-